

Előfizetési feltételek

helyben hűzöz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Nagyenyedre	3 kor.

Helyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések díja:

Centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KOZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főér 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába (Könyvnyomda és Papírnyomdák r. t. küldendők.

Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Czirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Nagyenyed, február 13.

Az egész világ figyelme, s így természetesen a miénk, magyaroké is, most az orosz-japán háború felé irányul. Nem éppen érthetetlen, hogy a magyar közvélemény jó része a japán fegyverek diadalát óhajtja. Más azonban a diplomáciai rokonszenv, melynek hangjai az oroszok törekvései felé irányulnak. Reánk nevezetesen az a legfontosabb kérdés, hogy az oroszok Kelet-Ázsiában levő lekötöttségének lesz-e hatása a balkánfélszigeti forrongó állapotokra. A szerbek, bolgárok már is az oroszok győzelmeért imádkoznak s ha ott lent Macedóniában a tavasszal újból kiüt valami, akkor kétségtelen, hogy a magyar bakák szuronyai fel fognak villani a bolgár, macedón és török határokon, mert most már mi vagyunk hivatott örei a Balkán-félsziget nyugalmának, a mi súlyos terheket ró reánk annál is inkább, mert a keleti megszállott tartományokban, Boszniában és Hercegovinában tulnyomó többségben magyar katonák vannak elhelyezve.

A háborús hírek hatása alatt a magyar delegáció tanácskozásai iránt megcsappant az érdeklődés. Lovag Pitreich közös hadügyminiszter a magyar nemzeti követelményekre vonatkozólag elmouduott már mindent, a mit tudott és akart, vagy a mire felhatalmazása volt. A magyar mezőgazdasági és ipari terményeknek a hadseregben való kvóta-aránybeli felhasználására különösen Hegedűs Sándor delegátus nagy beszédének hatása alatt szigorú utasítás adatott a hadügyminiszternek.

A katonai körökkel szoros összeköttetésben álló forrásból kiszivárgott az a hír, hogy a közös hadügyminiszter rendeletet szándékozik kibocsátani, amelynek czélja az, hogy az ujancozásbeli zavarok okozta bizonytalanságot megszüntesse és a hadsereget kellő számú legénységgel lássa el. A rendelet, amely — úgy lehet — talán már is megjelent, a póttartaléknak október elsejéig való szolgálatáról intézkedik. A rendelet szerint, az ujancozókat, bármikor lesz is a sorozás ez évben október elseje előtt nem fogják behívni. A hadügyminiszter ez intézkedésének, ha valóban megtörténik, messzemenő politikai konzekvenciája is van a magyar parlamenti helyzetre nézve. Nevezetesen az következik a hadügyminiszter rendeletéből, hogy ezzel kellő idő

adódna a kormánynak az obstrukció végső kimerítésére s nem volna szükség többé hozzányulni azokhoz az erősebb parlamenti fegyverekhez. Ez a hadvezetőségi intézkedés kétségtelenül alkalmas lesz — az obstrukció elleni elkeseredés fokozására, de éppen olyan erőszakos dolog, mint maga az obstrukció. Az országnak pedig nem az ellentétes erőszakosságok fokozására, hanem a békés kiegyenlítésre van szüksége, hogy hozzáfoghasunk végre az anyagi téren való nemzetmentés nagy munkájához is.

SZEMLE.

Háboru. Igen jó lesz, ha az olvasókörök figyelmes gazdái kiteszik a kaszinó tagok használatára Ázsia térképét, a helyi politikusok pedig alaposan bemagolják az orosz és japán tábornokok, hajók, újságok, városok, folyások, tengerszorosok és kikötők neveit. Azonkívül felette szükséges megfigyelni a börzét, melyek hanyatholnak verik le a börzepapírok árait. Sőt jó lesz ügyelni Bulgáriára és Macedóniára is, mert ha az a talpig artatlan, jó szívű Oroszország és Japán egymás hajóúriásainak összelödzéséhez fognak, Magyarország-Ausztria nyakába szakadhat a balkáni bekecsosz, elege kellemtelen és föltétlenül drága szerepe, dacára annak, hogy Oroszország adta kölcsön az új balkáni csendőrség főnökét. Oroszország és Japán addig mesterkedtek diplomáciájukkal huzni halasztani az időt, míg szerencsésen talpig fegyverbe állhattak hadseregüket s öszszegyjthették hadihajóikat, s miután alaposan kisütöttek egymásról, hogy eddigelé tulajdonképpen egymást csak bolondították, mert az édes mosolyok cseréjét borzalmas hatású ágyudörgések fogják felváltani. Az egész világ kíváncsi, hogy a japánok „a kelet francziai” hogyan állanak meg Oroszország rettenetes hatalmával szemben és firkésző pillantásokat vetnek Angliára, Japán szövetségessére, melyről úgy hiszik, hogy a legtöbb hasznát ő fogja huzni, bármelyik is győz. Alig néhány napja, hogy a harc kitört s Japán mar urává lett a teengernek. Az orosz hadihajók nagy része harezkeptelen. Az útközetből mind megrongálva vonult vissza Port-

Arthur belső kikötőjébe, ahol hozzáfogtak a tatarozásokhoz, Vladivosztook kikötőjében meg van ugyan őt epp orosz hadihajó, de azokat a jég és a japán flottagyűrtje tartja fogva. Ami csataképes hajója Oroszországnak meg van, az a port-arthuri kikötőben várja elkerülhetetlen sorsát. Egyik távirat szerint már ezek is a japánok hatalmába kerültek Port-Arthurral együtt, amelyet f. hó 11-en foglaltak volna el a japánok. Ezt a hírt azonban csak feltartással közöljük, mert londoni szenzáció mezében érkezik hozzánk, pedig a börze Londonban is kitünően ért a manővrozázshoz. Hogy az oroszok helyzete meg saját kikötőjükben, Vladivosztookban is kétségbeesztő, az kitünik abból a szinte képtelen feltételből, amelynek kikötése mellett 5 millió font húst akarnak rendelni New-Yorkból. Kötelezni akarják a husszállító társaságokat, hogy a japán hajóhad kordonját áttörjék s minden áron behajózzanak Vladivosztookba a jegtorlaszok között vágott csatornán. Ezt a feltételt meg az amerikaiak sem hajlandók elfogadni s így a japánok előreláthatólag kifogják ehezettani Vladivosztookot s oda is bevonulnak.

A közigazgatási tisztviselők fizetésrendezése. A belügyminiszterium márczius vegere el szeretne készülni a közigazgatási tisztviselők fizetéseinek rendezésével. Minthogy a miniszter az eddig beszerzett adatok alapján meg ma nem állapíthatja meg a községi és körjegyzők fizetési minimumát, újabb adatok betérjesztésére hívta fel az alispánokat. E czélből rendeletet adott ki, hogy márczius 1-ig hozzá pontos kimutatót terjeszzenek fel, amelyből megállapítható legyen, hogy a vármegye összes nagyközségeiben és körjegyzőségeiben a községi és körjegyzőknek, vagyis az iroda főnökének, a vezető jegyzőnek hány segédmunkaerő áll rendelkezésére a jegyzői ügyek intézésében. Továbbá e segédmunkaerők milyen elméleti képzettséggel bírnak, mekkora javadalmazásban részesülnek, mióta szolgálnak jelenlegi működésükben. Vegül mifele jellegű az allas, a melyet betöltöttek. Ebben a kimutatásban be kell venni a jegyzői irodák összes személyzetét, kivéve magukat a hivatalvezető nagyközségi jegyzőket, illetőleg körjegyzőket.

TÁRCSA.

Mundra.

Irta: Szentkatolnai Bakk Endre.

A régi emberek azt beszéltek: hogy őseiktől azt hallották, miszerint a nyolczforintos határ (Mundra) a szomszédságban levő Simiczelyben volt száz falunak lett volna határa; mely falut 1242-ik évtavasza puszították és égettek fel a Szászsebesről Nagy-Szeben ostromára ment tatárok.

Az itt talált épület-roncsalékok csakugyan igazolják azt, hogy Simiczely egykor lakott hely volt s a nyolczforintos hegy is az ő határához tartozott. A hol azonban 1876 és 1878-bani ásás és kutatás alkalmával nemcsak újabbkori épületronsalékokra találtunk, hanem praehistorikus és római időbeli maradványokra is.¹ Melyek közül érdekesebbek: Imp. Caes. M. Ant. Gordianus Aug. 230—244 és Faustina Aug. római pénzek, kezi gabonaörlőkö darabok, Apolló-fő kőből, Lares kis szobor márványból, edény és urna darabok s több más tárgyak, melyek regiségi gyűjteményben láthatók. Sőt a patakon túl Vizakna fele a Szócs Sándor és szomszéd földekben egy egész urna-temetőt kaptam mintegy 50 cm-éternyre leásva. A mi mutatja, hogy a Szimitrelyben valóban római, sőt meg azelőtti időben is község volt, és a nyolczforintos hegy, vagy is a mai néven Mundra és határa, annak határához tartozott.

Melyek után, lássuk Mundra történetét, különféle mozzanatait s viszontagságait hol Vizakna város, hol a fejedelmek illetőleg a fiskus (kamaraház), Szentpáli és más főúri családok általi birtoklás ideje alatt!

¹ Korrespondenzblatt 1878. Archäologisches aus Salzburg. Dr. G. Teutsch 94—95. l.

I.

Vizakna népessége a régi háborús időkben megfogyan, egész határát, mely most is ritka szép nagy terjedelmű, mivelni elégtelen és képtelen lévén, egy darab részt, mely Tövishegy, később nyolczforintos hegy nevezet alatt fordul elő, a szelindekieknek adta ki 8 frt árenda fizetése mellett.

Egy 1696 január 24-én kelt Investig: Relatoriában több tanu eskü alatt vallotta: „hogy a Nyolczforintos hegyet a Szelindekiek bírták, ők majorkodtak rajta, melyről annuatim 8 forintot adtak árendába Vizakna városának; azután a kamaraispánok kitudták a szászokat, ők majorkodtak rajta. A kamaraháztól is annuatim a 8 frt megadatott”. Legkivált Dési István¹ az 57-ik tanu eskü alatt vallotta: „Azt mind tudom, hogy az kérdésben forgó hegynek örökösége Vizakna Várossáé volt; azt is tudom: Alvinczi István Inspektor idejében (1662—1666) tájt én magiás voltam Vizaknán; akkor kezdtek majorkodtatni azon hegyen Fiskus számára és erősen megparancsolta Papolczi nevű kamaraispánnak” stb.²

A fejedelmek, illetőleg a fiskus is tehát 8 frt taxa mellett birta in rationem Camerae a nyolczforintos hegyet, melyet a kamaraispán fizetett be a városnak. A kamaraház szükségére szántották, vetettek a vizaknai kamaraispánok s az ők engedelméből mások is, kik azonban a dézmát a kamaraházhoz adták. Dézma befolyt 2—300 kőből.

1663. aug. 12 én I. Apaffy Mihály erdélyi fejedelem Vizaknán lévén, a Hajlu György kamaraispán által elrekesztett tót és a kamaraházhoz 8 frt évi árenda mellett tartott helyet visszaengedte a vizaknaiaknak.³ Azonban,

¹ Vizaknára ő telepedett le s ő alkotta az itteni Dési Varga nemes családát, mely a nemességét 1610 decz. 18-án kapta.

² Városi praeoe. 1696. fasc.

³ Vár. levélt. 1663. fasc. I.

1664. júl. 8-án a város a fiskustól cartifikáltatott, hogy a nyolczforintos határt kezéből kiakarja foglalni. De a városiak azt felelték: „Mű az mű Kglmes urunk adományából birjuk mostannis, noha ennekelotte is magunké volt az örökösége, attól recedálni nem akarunk”. „Kegyelmednek Kamara Ispán Uram semmikeppen meg nem engedjük elfoglalni”.¹ Azonban Papolczi Kisis Ferencz kamaraispán elfoglalta a jelzett helyet; miért a város Apaffy fejedelemhez panaszt emelt. Ki 1665. apr. 10-én Fogarásban kelt leiratában az ügyet addig függőben hagyni rendelte, a mig az országyűlés öszszjő és határoz felette s megparancsolta, hogy a „Tövishegy” adassék vissza a városnak.²

A városiak vevén a fejedelem rendeletét, 1665. apr. 16-án Regiusok és eő Felsege parancsolatjával, a nyolczforintos hegynek birásától, mely tövishegynek is hivatték, eltiltotta a kamaraispánt.³

1666-ban Alvinczi István Salisfodinarum Inspector in rationem Camerae a feuu irtak daczára még is elfoglalta a Tövishegyet s szomszédságában egy tót s egy helyet még, de a vizaknaiak újból felléptek s panaszokra a fejedelem Gyulafehérvárt 1666. apr. 19-én kelt Commissionalis és Collationalis levelel azt visszabocsátotta a vizaknaiaknak irván: „Azon Határokat kezekbe bocsáttyuk, látván igazságokat. Az Nyoltz forintokat megadjuk, mint a többi Fejedelmek.”⁴

A fejedelem e levele nyilván bizonyítja: hogy a Tövishegy illetőleg a Nyolczforintoshegy a vizaknai határ része; hogy azt Alvinczi, illetőleg a fiskus erőszakosan foglalta le; és hogy a fejedelem elődei is 8 frt taxa évi fizetés mellett Vizaknától bírták, s hogy e mellett a fejedelem meg holmi tónak való helyet is birt.

¹ Városi levélt. 1665. Nr. 3. — ² Városi Prot.

³ Városi levélt. 1666.

Gazdasági Egyesületünk köréből.

Vármegyénk gazdasági egyesületének igazgató választmánya f. hó 11-én tartotta ez évben első ülését.

A tárgyalás ügyek közül fontosabb az erdélyi gazdasági egyesületnek a társesületekhez intézett felhívása, hogy egymásnak ülésein és közgyűlésein kiküldött tagjaik által kölcsönösen képviseltesék magukat.

A választmány az erdélyi gazdasági egyesület felhívását örömmel vette tudomásul és elhatározta, hogy az abban foglalt ajánlat elfogadását fogja az egyesület közgyűlésének javasolni.

Gazdasági szempontból nem csekély jelentőségű Zöld József igazgató-választmányi tagnak írásban benyújtott indítványa, a melyben ajánlja, hogy a gazdasági egyesület 50 hold területen szőlőültvány-telepet állítson fel, a felállítandó telepen az ojtásnak, indítványozó véleménye szerint, legelőcsőbb és legbiztosabb módja, a zöld-ajtás gyakoroltatnak. Habár a gazdasági egyesület anyagi helyzeténél fogva ily nagyszabású terv keresztülvitelére egymagában nem vállalkozhatik. tekintettel az indítványának gazdasági szempontból figyelmet érdemlő voltára, az indítvány és az ahhoz csatolt terv kiadott tanulmányozásra egy szűkebb körű bizottságnak.

Az ülés folyamán az egyesület mult évi számadásának megvizsgálására kiküldött bizottság előterjesztette jelentését, a mely szerint a számadások valamint a pénztár rendben találtak és ennek alapján a közgyűlés elé terjesztendő javaslatában a mult évi számadásra nézve az egyesületi pénztáros részére a felmentés megadását ajánlja.

Kisebb jelentőségű, folyó ügyek elintézése után az igazgatóválasztmány elhatározta, hogy az egyesület folyó évi közgyűlést március hó 8-ik napján tartja meg.

Vegyes hírek.

— **Gőzfürdő Nagyenyeden.** Már többször került fel az az egészséges eszme városunkban, hogy — a miut már sokkal kisebb városokban létesült — gőzfürdő állítsanak. Többféle tervet készítettek a közügy iránt érdeklődő férfiak; de a multban egyik sem tudott valószínű. Sem a magánvállalkozás, sem a részvénytársasági alap eddig nem bizonyult sikeresnek. Ujabbán dr. Varró László, városunk polgármestere vette kezébe az ügyet és jó izlésétől és energiájától bizton remélhetjük a kérdés kedvező megoldását.

— **A nagyenyedi ref. egyházmegye** folyó hó 25-én délelőtt 9 órán kezdődőleg Nagyenyeden a Városház gyűléstermében közgyűlést tart, melyre a közgyűlési tagokat tisztelettel meghívattak. Tárgysorozat: 1. A 4201—1903. ig.-tanácsi rendelet értelmében átvett egyházközségek egyházmegyénkbe kebelezése. Ezen egyházközségek lelkipásztoraiknak és egyházmegyei képviselőinek számbavetele; ezzel összeköttetésben Esperes javaslatára az egyházmegyei tanácsban képviseltesük tárgyalva. Esperesi hivatalhoz az átvett egyházközségek egyhm. képviselői febr. 20-ig bejelentendők. 2. A

II.

Vizaknán volt alkirálybíró, illetőleg királybíró képe Homoródszentpályi Szentpály Ferenc zalogba veven, id. gr. Haller Pál fejedelmi belső titkos tanácsos, Küllövármegye főispánja és Vizakna örökös királybírájától, 1676 decz. 12-én kelt Recognitionalis levele szerint, a Gerébházat a királybíróssággal, minden jogai és javaival 1800 magyar forintokkal, Vizaknán örökös királybíró lett. Ugyanezen évben a városi esküdték reabeszélése által kezéhez ragadta 8 frt. taxa fizetés mellett az említett Tövises, illetőleg Nyoltzforintoshegyet is. Sőt 1679-ben azt Apaffytól maga számára elkérte s Ins Regiumot is eszközölte ki a hasznobéres helyre.

I. Apaffy M. Gyulafehérvárt 1679. június 14-én kelt Donationalis levelével a Töviseshegyről, illetőleg a Nyoltzforintoshegyről provenialandó dézmát a Szentpály-családnak adományozta.¹ — Egyuttal csere útján a jelzett helyet is odaadta titulo Donationis et concambialis permutationis nyomán. Miért Szentpály Springen levő örökös pusztá fundusait, szántóföldeit és réteit adta a fejedelmnek a Kutfalvi jószág territoriuma gyarapítására.²

Szentpály a Nyoltzforintos alias Töviseshegyet el is foglalta 1679. június 22-én annak birtokába magát introdukáltatván; oda gazdaságát áthelyezte s a lakósk

¹ Városi levélt. Lit. Attitoriae. Fejérv. diactán 1678 okt. 1-én költ Art. Mit véglegesen csak 1693 nov. 6-án kapott át gr. Haller Janostól 6667 frtért zalogosere útján Szentpály Fer. a XVIII. század elején nagy költőnek tartott. Verseiben szeretett gonyolódni, melyek többnyire alkalmiak. Nagyobb műve: „Verbőzei István Törvénykönyvének Compendiuma” versekbe foglalva megjelent Kolozsvárt 1701-ben.

² Városi levélt. Litterae Asscuratoriae Michaelis Apaffy super 8 forintos hegy Francisco Szentpályi datae. Gyulafeh. kápt. lev. Centuria 136 Nr. 81. — Arch. Eedes. Ref. Vizakn. Nr. V. 10.

³ Gyulafeh. kápt. lev. Prot. Metalium 1679. p. 345. Városi koresmár. per.

mélt. igazgatótanács 5770—1903. sz. körlevelének megfelelően az egyházi énekeskönyv próbakiadására vonatkozó véleményes javaslat tárgyalása. (Előadó Ferencz Sámuel számvevő). 3. A mélt. ig.-tanács 4472—1903. sz. felhívása alapján, a leviták, kantorok és kantortanítók leányainak a „Szeretetházba” kedvezményes felvételése tárgyában határozathozatal. (Előadó Szeesi Ferencz főjegyző.) 4. Esetleg felmerülő más ügyek, melyeknek elintézése szükségesnek mutatkozik, a nélkül, hogy az előre nem tudás hátrányos volna. 5. Végül az egym. tanács és egym. orsz. közalapi bizottság tart. ülést.

— **Felolvasás.** A nagyenyedi Székely-Társaság f. hó 14-én, ma vasárnap délután tartja második felolvasását a városháza gyűléstermében. Ez alkalommal Váro Ferencz, a Bethlen-kollegium tudós tanára tart felolvasást a magyar vánterületről. Az érdekes felolvasásra felhívjuk városi közönségünk figyelmét.

— **Gazdasági előadás.** F. hó 12-én Felenyeden nagyon látogatóit és szépen sikerült előadást tartott a vármegyei Gazdasági Egyesület. Dezső Miklós a szőlők felújításáról, Joksmán Ödön a mező- és erdőrendéségről. Ma Miriszlón van előadás.

— **Új községhez Marosujvárt.** Mavosujvárról kapjuk a tudósítást, hogy a szodagyár igazgatója, a ki külföldi honos letére is községünk minden közügye iránt kiváló érdeklődéssel viseltetik és bőkezű jötekonysággal már nem egy szép tervet juttatott a megvalósítás stádi-umába, legujjabban egy szép községhez építést vette kezébe és e czelra a községnek kamatmentesen 8000 korona kölcsönt engedélyezett azzal, hogy ha majd a gyár pótdó köteles lesz, a község ez összeget javára számolja el. A törvényhatóság által is jóváhagyott építkezés, mely a fejlődésre ugyan reá szorult községet ismét egy szép középülettel gyarapítja és a melyet maga az igazgató fog ellenőrizni és terve szerint kivinni, már a tavasszal megkezdődik. Sok ily nemesen gondolkodó külföldit adjon Isten a hazának!

— **Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület** Székelykeresztúron (vasútállomás) f. évi fedr. 29 és márcz. 1-én, a Nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi Miniszterium, az E. G. E. és az O. M. G. E. támogatásával országos jellegű bika- és üszökiallást és vásárt rendez. E kiállítás az ország összes tenyésztői versenyezhetnek magyar-erdélyi fajta saját nevelésű 2 évet betöltött tenyészbikáikkal és 1-3 éves tenyészüszökkel. A kiosztandó jutalomdíjak összege 2 ezer korona.

— **Ásatások a tordai szőlőkben.** A Torda községgel határos szőlőkben a minap földmunkálatokat végeztek a parasztok s ásatás közben épületfalakat, faragott kőveket, téglá- és edénytörmeleket, unákat, római pénzeket, bronz-edényeket és egy jókora kőmedenczet találtak. A hegyoldalon valaha római tábor volt s a régiségek valószínűleg a rómaiak korából származnak.

— **Korcsolya-egyesület Marosujvárt.** Steiger Zsigmondnak, az alapos képzett-segénéi és lekötelező modoránál fogva tisztársai között is ószinte becsülesnek örvendő bányamérnöknek több évi kísérletezés

számát szaporította. De Vizakna június 23-án ellenmondott. Azonban egyik nagysinkü gyűlésen a vizaknaiak ellenmondása visszavetett s így 1681-ig Szentpály Ferencz kezében maradt.

A vizaknaiak a pert abba nem hagyták s Nagy-Sinken Octavalis terminuson 1681. márcz. 5-én Kálnoky Mihály és Bocskor István fejedelm kiküldöttéi előtt az ügy elintéztetett, a városiak Szentpályval kontraktusra léptek s a következő feltételek alatt neki és két ágon levő utódnak remittálták a contradictio in omnibus suis articulis, punctis et clausulis:

1. Az miképpen az ennek előtte való boldog emlékeztü Fejedelmek az nyoltz forintot annuatim azon helyről megadták, úgy ennekutána is eő kegyelme és Posteritási tartozzanak megadni a Vizaknaiaknak; és hogy se Szentpály, sem utódoi ezen helyet fiskus helyezés nem teszik.

2. Hogy azon határban Vizaknai lakósk szabadosan szánthassanak, vethessenek egyebbel, Szentpály Ferencz Urnak s Posteritárinak az dézmával ne tartozzanak, ide nem értven az maga udvarához majorkodtató földeket ugyaz ott levőket.

3. Ha eő kegyelme, azon nyoltzforintos helyen valakik Vizaknán nem lakósnak s idegennek kaszálófüvet adna pénzen vagy részbe, s akármí más fizetésért is, az vizaknai emberek megadván azt a bért, melyet az idegen, az idegent minden patvar nélkül vethessék ki belőle.

4. Az Sövägök rétit, mivel boldog emlékeztü Fejedelmek ideiben is bírták, ő kegyelme azt is remittálá, ahoz semmi praetensiók nem tartván.

(Folytatása következik.)

¹ 1681 márcz. 5. Contractus oppidanor. Vizaknentium cum Francisco Szentpályi super 8 forintoshegy. Vár. levélt. Trausumpt. 1607.

után sikerült a korcsolyasport híveit egy testületé alakítani, melyhez a Bánca gyönyörű fenyvese alatt oly első rendű jégpályát alkotott jégmestresre és kárkja segítségével, a minő bármely nagy városnak is díszére válhatna. A mindig pompás jeget állandóan nagy szamu közönség használta karácsonytól fogva a legutóbb bekövetkezett általános olvadásig. A korcsolyázó kedv egy pár nap oly magas fokra emelkedett, hogy néhány család a regényes holdvilág fényénél éjjelig is hódolt a legegészségesebb teli sportnak. Az egylet 75 taggal az elmúlt héten alakult meg miniszterileg jóváhagyott alapszabály mellett. Elnök lett Steiger Zsigmond, alelnök Bójtke Kálmán, pénztáros Várady Elek, titkar Toperczer Elek, jégmester Rosner Vilmos. Az egylet oly kedvező körülmények között alakult, hogy a jégpályán és kegyelmes berendezésén kívül már tartaléktökeje is van és remélhető, hogy ebből, a furdó jövedelméből, továbbá a liget és zene-egylet segítségével a nyárra egy elegáns tennispálya is létesülni fog ugy a helybeli, mint a furdó közönség szórakoztatására. Ennek szüksége már régen érezhető.

— **Mulatság.** Marosujvárt f. hó február 16-án a korcsolyázó egyesület saját penztára javára zartkötü táncmulatságot rendez. Belepő-jegy: szemelyenkent 2 kor. Család-jegy 5 korona. Kezdeté 8 órakor.

— **Nyilvános számadás.** A balázsfalvi róm. kath. templom építésére utób adakoztak: A galántai főszolgabíró ivén 59 kor. a palankai főszolgabíró ivén 56 kor. Varga Sándor finóveldei igazgató ivén 36 kor. 76 fil. Kaposvár város 20 kor. Pál Antal igazgató ivén 12 kor. 70 fil. Gálffy Ernő gyógyszerész ivén 11 kor. 76 fil. a felsőkeri járás főszolgabírójának ivén 9 kor. 90 fil. Pain Emil pécsi gyógyszerész 10 kor. Rimaszombat tanácsa 8 kor. 70 fil. a felsőkeri körjegyző ivén 7 kor. 50 fil. Nadas község előjárósága 5 kor. 50 fil. Kovrig János ivén 5 kor. 10 fil. a soproni főszolgabíró ivén 5 kor. Szücs József nyug. lelkesz 5 kor. a tiszavideki főszolgabíró ivén 7 kor. 60 fil. A tiszavideki takarékpénztár 4 kor. Spalla Aurél 4 kor. a nagyigmándi főszolgabíró ivén 4 kor. a roznyói főszolgabíró ivén 6 kor. 90 fil. a radnóthi főszolgabíró ivén 3 kor. 40 fil. a székesfehérvári főszolgabíró ivén 3 kor. 20 fil. Erős Gedeon lelkesz 3 kor. a kemecsei főszolgabíró ivén 3 kor. a jolsvai polgármester 3 kor. az ipolyneki főszolgabíró ivén 2 kor. 90 fil. Dobai Károly 2 kor. 30 fil. Joó János plebános 2 kor. Vándorfy János plebános 2 kor. Hulm István plebános 2 kor. Szmolten N. 2 kor. Somogyi László 2 kor. Dr. Zudor Sándor 2 kor. Fabri Béla 1 kor. Dr. Major Jakab 1 kor. Lesz Lajos 1 kor. a kassai állomás főnöke 90 fil. összesen 318 kor. 14 fil., a melyért az egyházközség előjárósága hálas köszönetet nyilvánítja.

— **Kérelem a magyar hölgyekhez!** A közel jövőben „Magyar Hölgyek Világa” czimvel egy nagyobb szabású mű fog megjelenni, a melyben, társadalmi, lélektani és lelkiismeretbeli kérdésekben tárgyalva, megírásra kerül a hölgyek világát érintő minden problema s első sorban maguknak a hölgyeknek tollából. A kedély, érzelem és gondolkozása világát, szóval: a lelkét a hölgyeknek óhajtuk művünkbe fektetni. Ennyi, hiszük, elég a kiváló érdekesség és vonzó tartalom jelzésére. Kérjük a hölgyeket, kegyeskedjenek czi-meiket velünk tudatni, hogy a témákat közlő ivatek szét-küldhetők legyenek. Megkeresések: a „Magyar Hölgyek Világa” szerkesztősége Szolnokon, Rekasí-út 29. szám alá (Jász-Nagykun-Szolnok vármegye) intézendők.

Csarnok.

Both fia Benedek.

Irtá: Tolvaly Géza.

Kálmán királyt kerüli az álom,
Hánykolódik a nyugodt ágyon;
Testi kin is, sulyos gond is bántja,
Nyögésétől hangos ágyas háza.

Kinja óriás'; két fájdalom tépi,
Végóráját közeledni érzi,
Verejtékben fürdik teste arca;
Nagy a fájás, nagy a lelke harcza.

A feje fáj, a szemében láz ég,
Kerülgeti ezer rémes árnyék,
A vak testvér, a vak gyermek képe....
Jaj! csak az a négy vak szem ne nézne!...

„Hol a fiam?! István fiam, hol van?!”
— Szalad érte a szolga nép nyomban —
„Megöltétek!... Hah! Ott... Álmos!... Béla!
Oh jaj nekem!... Mi?!... Miféle réjja?!...”

Hol a kardom?! Hamar! Pánczelt kardot!
Vijjuk meg hát az utolsó harcztot!...
Lázás ajkán terem ilyes beszéd,
S miut ki harczol mozgatja a kezét.

— „Uramatyám! Királyom! Én vagyok!“
 — „Te?... Te fiam?! Nem öltök meg a.ók?“ ...
 — „Engem? Hiszen rég bírom a kardot!
 Ist nem, de verejtek arcod!“

„Királyára kezét ki is vetne?
 És körültem a sok jó levente:
 Ott Benedek, bajuok a Both-nak,
 S kivüle is van hívsége soknak“ ...

Mond a fiu s Kalmán király arczán
 Enyhül a kin, mosolygás kél, — halvány,
 Nyugodtabban fekszik már az ágyon
 És az ifjat simogatja lágyan.

„Beteg voltam. Oh mi' rémes álmok!
 Menj pihenni; ki gondolna rájok?!
 Eredj fiam“ — szól halovány szóval;
 És a fiu bucsuzódik csókkal ...

A királyra csak nem száll az álom,
 Nem nyughatik a nyugovó ágyon,
 Ismet megter gyötrődése, kinja,
 Fél: hátha már reggelig se' bírja.

István ifju, s hátha színt vált népe —
 E gond s kétség kinozza az ejbe —
 Hátha álmos... „Oh átok! Oh átok!...
 Benedeke! — Both fiát — hívjátok!...“

Fut az apród a parancsot hallva,
 Rohan — nem egy, de egy egész farka;
 És amaz jön. Intésére nyomban,
 Más mindenki eltávozik onnan.

„Parancsodra nagy Uram! Királyom!“
 — Szól a lovag kurtán, katonásan,
 S szánalom ül zord marcsona arczán,
 Latva hogy „Az“ gondba borult, halvány.

— „Jó vitézem — mond a király halkán —
 Erőt vett a gond s betegsége rajtam;
 Nincs segítség, közel már a végem,
 Öldös a gond: mivé leszek a népem? ...

Fiam, István királyiá van kenve,
 De el Álmos s nem bizhatni benne,
 Koronámra sokszor tört már orvul,
 S István ifju; — hátha koczka fordul?!

Fondorsága igaz, vette bérétt
 Hiszen azér veszté szemé fényét,
 De hátor — vak, pártján van a papság
 És hatalmas az a rend manapság ...

Míg Álmos el, nyugalom nem léssen,
 Adj tanácsot, hívséged esmérem.
 Szólj! adósod nem maradok érte,
 Uralni fog egy ispánság népe.“

— „Ne gyötrtessd magad Én királyom,
 Bizzad reám, — jutalmát se várom —
 És örökre csendes lesz a herceg,
 Bizonyául fejem kötöm ennek!“

— „Tegy hát lovag, a hogy jönnek látod —
 Mond a király — nem leszek benne károd,
 Reád bízom; ismerlek levente,
 Tudom szavad mássá nem lehetne!“ ...

... Kalmán király kissé könnyebbülven,
 Elszenderül, vánkosira dülven;
 De az álma, hej nem csöndes álom!...
 Nyöszörögve hánykódik az ágyon. —

Álmos herceg, a királynak öcsce
 Szemet vesztvén megvonult Dömösre;
 S kiket kegygyel halmozott el régen;
 A barátok vendégévé leszen.

Szent Margitnak építé egyházát,
 A papok hát tárt karokkal láták.
 Ott is maradt, jobb időkre várva.
 Kétszer ült ősz azóta a tájra ...

Sugározó napfény volt a tájon;
 — Pedig sárgult a levél a fákon, —
 És a herceg bár nem látta fényét,
 Templom elé vitette ki székét.

Bús arczára hullott a nap fénye,
 De hiában, nem vidul fel mégse,
 Hogy vidult vón', ha oly nagy a baja:
 Szeme veszten sirankozik vája,

Ült vétkei, pártütését bánva
 Miknek olyan nagyvala az ára,
 Addig ült még elszenderült szepen ...
 De dobogás hangja kél a légben

Felretten és poroszlokát sejtve,
 Tapogatva megyen a szent helyre,
 Vélvén a hol a glória fényel,
 Nem bántják ott erőszakos kézzel.

Terde megrogy az oltárhoz érven,
 S imádkozik összerogyva térdén,
 Fohaszkodik háritsa el vesztét,
 Ki nek dárda sérté halott-testét.

„Mondjad! Mondjad a haldoklók imáját!“
 — Zavarja egy durva hang imáját,
 Közel súlyos ládbobogás hangja
 És a herceg megremül a hangra.

De Benedek, — az érkező övölt, —
 Nem tekinti a szentséges gyámlot.
 Nem, hogy tette szentségtörő, durva,
 A herceget megragadja, huzza.

Az az oltárt tartja erős kézzel,
 Vere serked, beszennyezi vérell,
 Ez csatlósít segíni kiáltja;
 S ki hallik a teplomból a lárma.

És a papok hallván a zajt, nyomba,
 Berohannak a hangos templomba
 És ott a vért, szentségtörést látva,
 Az apátnak dörög rémes átka:

„Átkozott légy: Te czenk, hitvány pára,
 Ki vadként törsz az Ur templomára!
 Átkozott légy! Nap ne aija fényet,
 Anyaföld ne — nyugodalmas mélyét!

A mit szeretsz, mind átkoddá váljon!
 Lelked poklok melységére szálljon!
 Rítul vessz el; vadaknak légy zsákmány
 Te átkozott, megtestesült ármány!“

És a lovag borzadovva hallja,
 S a herceget elbocsátja karja;
 Szabad lett az, ezt bántja a szegyen
 S szól a mint az ajtó felé mégyen.

„Állatbögés vénbarát az átkod!
 Más ügyébe magad minek ártod?!
 Átkozódj csak! A te bajod, lássad!
 Megtépem én még fakós szakállad!“ ...

Mondá s dühvel veti magát lóra
 És utána, vele két csatlósa,
 S elrobognak örült vágatásban
 Útban úton az erdők aljában ...

Vágtat a mén, mintha szárnya lenne,
 Sarkantyuzza a dühös levente, —
 Mint a szellő úgy rohan előre;
 A két szolga útát vesztit tőle. —

Vágtat a mén. Hej! hiába vágtat,
 Nem hagyhat el egy kisérő árnyat, —
 Nem az átkot lovagja füleből,
 Bárha lenne fogantatva széltől.

Már a Bakony sűrűje sötéte,
 De az átok, hej nem marad még el,
 Viszi nyomán őszi szél zugása; —
 Csak a szolga maradt messze hátra.

És az átok fagyókerbe szállván,
 Gáncsot vet a ló remegős lábán,
 S mint nehéz kő szijjas paritványból:
 Ivben hull le a lovag lováról.

Ivben száll le; festi a port vérell;
 Földre dobban és sohase kél fel;
 Megfogá az ősz apátúr átka,
 S lett farkasok s hollók lakomája ...

Szerkesztői üzenet.

Farsangi levélre — sajnáljuk — folyamatban levő s több száma terjedő terezek miatt sor nem kerülhet.
 Panna A tündésítőket köszönjük: hasonló közérdekű dolgokat máskor is kérünk. A kimutatást elküldjük. Lapunk parolását további szíves figyelmébe ajánljuk. Üdvözlét.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kis-40

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvény társaság könyvnyomdájában.

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

allami és közigazgatási tisztviselők, katona tisztek, hivatalnokok és nyugdíjasok, 2-tól 15 évre legtöbb esetben kezes nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után toke és kamatban havonta circa kilencz kor fizetendő. Megkereséseket közzéadó állás. evi törzsfizetés, szolgálati, születési idő és menyői összegű a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.

Ugyszintén olcsó kamatu törlesztéses jelzalog kölcsönök gyorsan elintéztetnek.

Minden irányban a legnagyobb diskreczió biztosított. — Válaszra bélyeg melléklendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL és SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET
 KOLOZSVÁRT, Király-utca 16. sz.
 20 5—52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Hirdetéseket!

felvesz a kiadóhivatalt:
 a Könyvnyomda Részvénytársaság.

Első rendű úri szabó.

KLEIN D.
 GYULAFEHÉRVÁRT.
 (Az Európa szálloda mellett.)

Műhelyemben a jelen kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi-divat

öltönyöket készítek.
 Szövetekből állandó készletet tartok nagy választékban.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
 64 2—52

Sz. 245.904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. bíróság mint (lkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak dr. Garda Kálmán ügyvéd ügygondnok által képviselt Hirsch Berta végrehajtást szenvedett ellen 1800 kor. tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosújvári kir. bíróság területéhez tartozó Czintos község határában fekvő a 31 sz. tjk-ben felveit s Hirsch Berta nevének álló A + 1 r. sz. 80 hr. sz. faházra 1200 korona, a 2. r. sz. 96, 97 hr. sz. belsőre 99 korona, a 3. r. sz. 201 hr. sz. házlyre 31 korona, a 4. r. sz. 256 hr. sz. szántóra 48 korona, az 5. r. sz. 616 hr. sz. szántóra 233 korona, a 6. r. sz. 645 hr. sz. szántóra 32 korona, a 7. r. sz. 1073 hr. sz. kaszálóra 111 korona, a 8. r. sz. 1189, 1190 hr. sz. kaszálóra 212 kor., a 9. r. sz. 1281 hr. sz. szántóra 150 kor., a 10. r. sz. 1307, 1308 hr. sz. szántóra 168 kor., a 11. r. sz. 1309 hr. sz. szántóra 673 kor., a 12. r. sz. 1527 hr. sz. szántóra 58 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904 évi április hó 19-ik napján d. e. 10 órakor Czintos községben a község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegez elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
 Marosújvárt, 1904. évi január hó 23-án.
 101 1—1

Sólyom,
 kir. aljárásbíró.

A nagyközönség becses figyelmébe ajánljuk

CZINK JÓZSEF

műruha festő és vegyszertész tisztító intézetét

KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 25. szám alatt

*** a postával szemben. ***

Festésre és tisztításra

elvállal mindennemű megfoltosodott vagy szinehagyott

női-, férfi- és gyermek ruhákat

szőnyegeket, butorszöveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen diszszel ellátott tárgyakat, melyek egész beu lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett. 19 10—36

Rendkívüli esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek.

Pósta megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

Nagyenyedí kiegészítő takarékpénztár r.t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 100.000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra.

Előnyös kölcsönt nyújt betáblázásra

Kereskedelmi váltókat 6%-al számítol le.

Váltókölcsönt 6 1/2%-ra ad.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

LÉBER GYULA

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 12. sz.

Telefon 439.

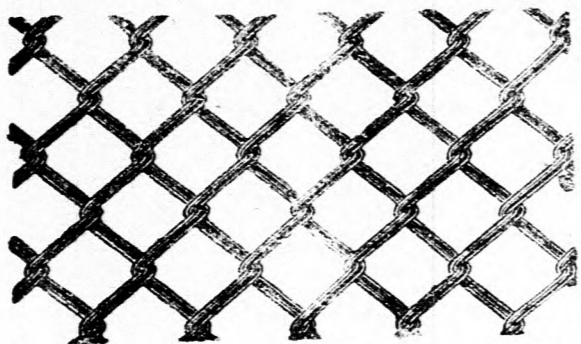
Több kiállításon kitüntetve.

Első erdélyi sodrony-szövetfontat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára.

OLCSÓ KERITÉSEK.

Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, ugyanint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfonatait, díszkerítéseit és díszkapuit,

továbbá pincze, padlás felső világsági, magtár és éléskamara ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfontattal való bevonását, áthányó rosták szén, koks, kavics, föld és porond válogatáshoz, szikrafogó esőpló és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) stb. 27 4-52 Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Első erdélyi műköszörűde gőzerőre.

KOLLER JÓZSEF

KOLOZSVÁR, Malom-utca 8.

Szállítok és javításra elvállalok mindennemű a fodrász- és borbély-ipar körébe tartozó eszközöket, gépeket és szerszámokat.

Valódi angol borotvákat, első rendű hajvágó ollókat, haj és szakálvágó gépeket, hajszító vasakat finom kivitelben, köszörűléseket.

Az általam szállított, javított és köszörült szerszámok jószágáért annyival inkább vállalkozhatok teljes jótállást, mert a munkát magam vezetem s számos évig külföldön a legelső műköszörűdekben szerzett s bizonyítottan igazolható alapos szakismereteim és kiváló összeköttetésem révén a legmészszebbmő igényeknek is reményem van megelégedésre megfelelni. Midőn még megemlítem, hogy minden 10 darabot meghaladó megrendelést bérmentve szállítok, kérem egyúttal szíves partfogását.

Kiváló tisztelettel

KOLLER JÓZSEF

24 5-52

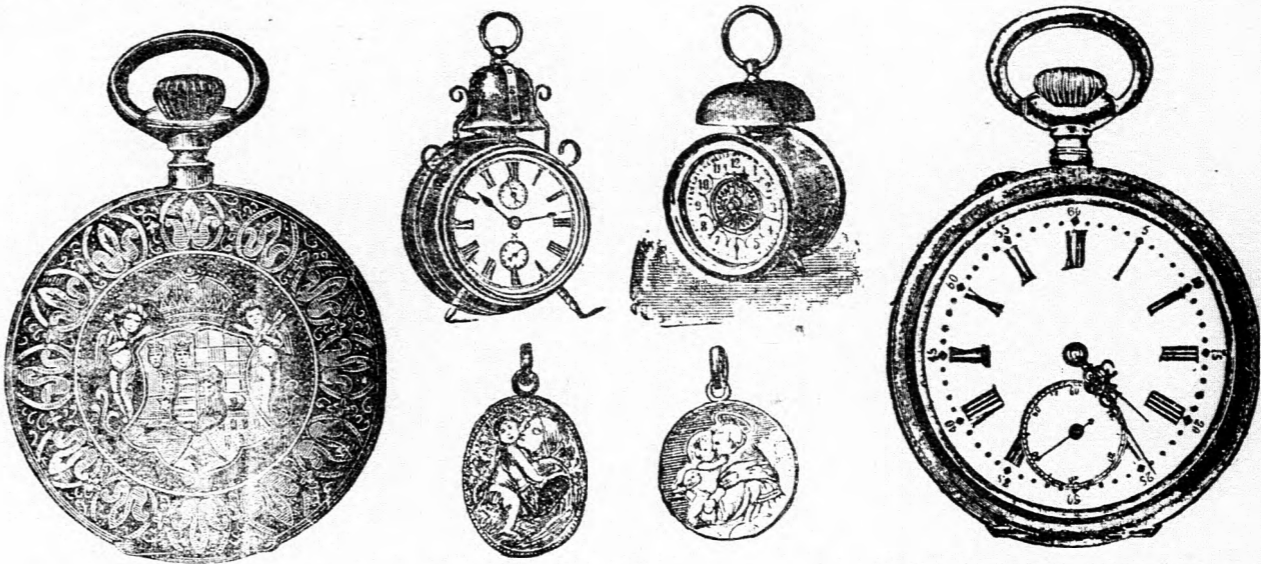
Sürgőnyezim: **Koller Kolozsvár.**Magyarnak **Pécs.**Németnek **Bécs.****Aranygyűrűk! Esküvői ajándékok!**

Legjobb és pontosan járó arany és ezüst zsebórákat szállít

SCHÖNWALD IMRE

PÉCSETT 245. ékszergyáros és órásmester. PÉCSETT 245.

Tessék árjegyzéket kérni, mely sok új és finom órákat, gyűrűket és egyéb ékszer-tárgyakat tartalmaz.

Rákóczi kurucz valódi ezüst remontoir óra 5 évi jótállással 7 ft.

44 4-40

Összes kávé fajokat leszállított áron ajánlom.

Mint bizományos a legkitünőbb magyar zománczolt badogedény gyárnak, ol. előnyös árakat értem el, hogy a márvány zománczú legegészségesebb főző-edényeket felére leszállított áron adhatom el; bárki egy kis csupor vételével (8 kr.) meggyőződhetik az előnyös vétel felől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2 kupás 28 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra” kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen olcsók: 90 krtól fölfelé — ugyszinté más nemű zománczos edényekhez hasonló olcsó áron nagy kiválasztásban ajánlok.

A legjobbnak ismert hatású keserűvíz 2-3 napig tart „Ferencz József” keserűvíz nálam kapható, ugyszintén az alábbi ásványvizek friss töltésben:

Borszéki borvíz, Bikszádi, Bilinyi, Budai (Ferencz József Loser János horgony jegyű) Fátalki, Giesshübl, Karlsbadi, Kronorf, Levicó, Margit, Marienbadi, Salváter, Selters, Sztojka, Szobránczi, Parádi keserű, Parádi Arzenes.

A híres Regemburgi állat-táppor, melynek használata által az állatok betegségtől megvédve étvágyuk, erejük javul. Tehenek jobb és több tejet adnak, jobbak kedvük lesznek; disznóknak szarvasmarháknak juhoknak igen ajánlható biztos óvszer. Eredeti olmozott csomagokban nálam kapható.

Saját gyártmányú sodrony-fonataimat ajánlom mint legegészségesebb, legolcsóbbat, legtartósabbat, bármiféle kerítéshez, ugyszintén önzott tüskés sodronyt legolcsóbb árban.

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Rézgálicz, Vermorel permetezők, Raffia szőlőkötöző legolcsóbb árban, kék szőlő és növények permetezésére leszállított áron.

Korona tyukszem és bőrkeményedés elleni legjobb tapasz kizárólagos árusítója.

Legjobb hírnevű vizimalmi lisztek raktára.

Cs. és kir. udvari szállító

NEUMANN M.

KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér

Az őszi és téli idényre

ajánl őszi és téli öltönyöket, átmeneti kabátokat (Double, Ulster, Raglán), Havelok ujjakkal és ujjak nélkül. Téli kabátok és Városi bundák, Gazdasági kabátok szövet vagy szőrmebéléssel. Eredeti dán iramszarvas-kabátokat flanell- vagy szőrmebéléssel.

Nagy választék gyermek- és fiú-öltönyben.

Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő, ha a gyermek korát a kívánt szint és árt velem közlik.

38 4-52

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom-m.) - Sürgőnyezim: Eternit Budapest. Telefon 12-92. Gyár: VÖCKLAB UCK (Felső-Ausztria)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CZEMENT-PALA

HATSCHÉK LAJOS SZABADALMA.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33. sz.

Elsőrangú referenciák. - Jótállás. - Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. - Kérjen ismertetést.

80 2-12

Pénzkölcsönt

szerez papoknak, katonatiszteknek, egyéves önkénteseknek, magán és államtisztviselőknek, nyugdíjasoknak, ugyszintén kereskedők és iparosoknak kezessél és kezés nélkül, valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legméltányosabban és gyorsan, olcsó kamattalbal és legesekélyebb törlesztéssel 1 évtől 50 évig terjedhető időre is, kézzalagra azonnali folyósítás mellett. (Válaszbélyeg.)

LAUFFER és SÁMUEL
BUDAPEST, V., Váci-körut 23. szám.
75 3-*

David Wenczel

hangszerkészítő Kolozsvárt.

RAKTÁRA:
Az összes réz, fa, fuvós és vonós hangszereknek és azok mindenféle alkatrészeinek.
Nagy javító műhely.

22 10-12

E szakmában egyedüli műhely az e délyi részeken!

Klaszovitt György

szíjgyártó, nyerges, táskás és bőröndös
KOLOZSVÁRT.

Jó és szép munkáért és haladásért többször kitüntetve

Nagy raktár kész bák és nyergekben ugyszintén utazótáskák és bőröndök, Plaidzsák, esernyő és totartók, uti tolette táskák, minden forma és nagyságban, puskatokok, vadásztáskák, gamásni, töltenyövek, vadászszékek és minden előforduló bőrárak eskis saját gyártmányaim óriási választékban.

Téli és nyári lótarakók és lóhálók, az egész lóra és külön csak a fejre (legyek ellen).

Minden előforduló bőrárut rendelés szerint rövid idő alatt legutányosabb árban készítek.

Mindenféle takarító és borápoló szerekben nagy raktár.

Póztai megbízásokat gyorsan és pontosan teljesítek.
18 5-52

Pártoljuk a hazai iparunkat, mert jobb és olcsóbb mint a külföldi.

Pártoljuk a hazai iparunkat, mert jobb és olcsóbb mint a külföldi.

E szakmában egyedüli műhely az erdélyi részeken!

Baruch Bencze

butorraktára, kárpitos és diszitő műhelye
NAGYENYED.

Van szerencsém a helyi és vidéki n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

KÁRPITOS, DISZITŐ

és minden e szakmába vágó munkát elvállalok és azokat jutányosan, a legnagyobb pontossággal eszközölöm. Raktáron tartok szalon, ebédő és hálószoba garnitúrákat, ugyszintén hajlított butor és fölszereléseket.

Kérem tehát a t. Czimet, kegyeskedjék az ilyen munkák teljesítésével is megbizni és meg fog győződni, hogy minden tekintetben b. meglegedésére reá fogok szolgálni.

Alázatos tisztelettel

49 4-50 **BARUCH BENCZE.**

KRASSOWSKY R.

női és férfi divat-üzlet

GYULAFEHÉRVÁR, Európa szálló mellett.

Ujjonnan berendezett, a jelenlegi viszonyoknak megfelelő elsőrangú **férfi és női divat-üzlet**

ahol a legjobb minőségű árak kaphatók u. m. kész női és gyermek felsők, selyem, gyapjú és mosó női rubakelmék, selyem és batist blous kelmék. Ernyők, derékfűzők, keztük, kalapok, függöny, szőnyeg, férfi- és női fehérművek, pipere-cikket, bélesárk és minden szakmába vágó divat-cikket a legjobban és legolcsóbban beszerezhetők.

Videki megrendelőink részére mintak és árjegyzékek ingyen küldetnek. Valamint megbízottunk rendelkezésükre áll.

Kolozsvári fiókintezetemet női konfekcióban szintén a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlom.
65. 2-52.

ZONGORÁK, PIANINOK, HÁRMONIUMOK és CZIMBALMOK

gyári aron
részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek bérbe adatnak.
Hangolást és javítást helyben és vidéken elfogad és pontosan teljesít

TRISKA J.

Erdély legnagyobb zongora-raktára

KOLOZSVÁRON,
Sétatér-utca (Saját ház.)
21 10-12

EURÓPA SZÁLLODA

Gyulafehérvárt.

I. rangú szálloda 30 szobával, villamos világítás, kitűnő konyha, tiszta borok, remek ágyak, fürdőszobák, telefon, omnibusz minden vonattal - Mérsékelt árak.

Számos látogatóért esedezik mély tisztelettel.
62 5-50 **HAAS VILMOS** szállodás.

Kristály gőzmosó

Kolozsvárt.

A modern technika legzélszerűbb mosó és vasaló gépeivel felszerelve, tisztán szappannal és vizgő hozzájárulásával **legszebben** mossa és vasalja ugy a férfi, mint a női fehérműveket, mintha csak **ujjonnan** a gyárból kerülőnek ki.

Gyors kiszolgálás, méltányos árak.

Nagyenyed és vidéke részére képviselve:

Vajna Miklós
divatkereskedő által.

Ugyanott árjegyzékek is kaphatók.
28 10 20

JOANOVICS TESTVÉREK fényképészek

(ezelőtt KATÓ J.)

KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legtökéletesebb kivitelben.

Platin és színes képek,

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak.
29 10-104

Udvári és Társa

kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart **uj kocsikból**, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsik lakirozást, belélelt kívánat szerint **Kívánatra** árjegyzéket küld.

Használt

kocsit

becserél.

23 10 100

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki irasbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. köz. uség eddig irantunk tanusított nagybesú partifogását jövőre kérve, mély tisztelettel

UDVARI és Társa
KOLOZSVÁRT, Radák-utca: Z. ifa-vendéglo mellett.)

Uj pénzintézet!!

Az **ALSÓFEHÉRVÁRI NYELI**
GAZDASÁGIBANK és TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

működését **200.000 korona** alaptőkével
1904. január 1-én,

Nagyenyeden, Főter 14. szám alatt megkezdette.

Czélja: olcsó kölcsönök nyújtása
földbirtokosoknak,
gazdáknak,
kereskedőknek,
iparosoknak stb.

kötvényekre vagy váltókra, rövidebb vagy hosszabb idejű törlesztésre.

Régi kölcsönöket előnyös kamat mellett konvertál.

Betétet elfogad napról-napig 5% kamatozás mellett.

Minden a bank és takarékpénztár üzletkörébe tartozó ügyekben felvilágosítással szívesen szolgál.

ALSÓFEHÉRVÁRI NYELI GAZDASÁGIBANK és TAKARÉKPÉNZTÁR
részvénytársaság igazgatója 13 11-15

Hivatalos órák hétköznapokon:
D. e. 9-12., d. u. 3-5-ig.

Feltűnő eredmény!

T. cz.

Van szerencsém értesíteni hogy **háziilag** készítő **igen jó**

likörök és rumok

előállítására kitűnő francia likör és rum aromákat hozok forgalomba, melyeket 1 liter likör vagy rum készítéséhez való adagokban árusítok.

Készítése: gyors, olcsó és tiszta.
Használati utasítás minden üvegen rajta van

Burger Frigyes

drogueria és illatszer kereskedése
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér.

Allasch,	Benedictiner,
Anisette,	Császárkörte,
Ananás,	Curacao,
Baraczk,	Kávé (Mocca)
Chartreuse,	Rózsá,
Kömény,	Rum Jamaika,
Maraschino,	Rum Ananász.
Vanillia,	

Videkre díjtalan csomagolás! Általános meglegedés!
39 8-104